

Процесс гендерно асимметричной социализации начинается буквально с момента рождения (его зачатки можно увидеть ещё до рождения ребёнка) и продолжается в течение всей жизни человека.

В первые годы жизни гендерные различия агрессии не обнаруживаются, так как не являются врождёнными. Но, благодаря социальным ожиданиям ближайшего окружения и общества, подкреплениям соответствующих полу психологических и поведенческих характеристик, развитию гендерной идентичности, дети постепенно начинают вести себя по-разному: девочки - скрывать агрессивные побуждения, а мальчики - открыто выражать их. Как следствие, высокий уровень чувства вины вполне может быть вызвано противоречием между высоким уровнем агрессии у девочек и требованиями общества скрывать любые проявления агрессивности.

Результаты таких показателей, как индекс агрессивности (19 баллов), индекс враждебности - 9 (баллов), уровень агрессивной мотивации (17 баллов), направленность агрессии (25 баллов) демонстрируют значения в пределах среднего, а значит, в пределах оговоренной нормы.

Размах вариации достаточно велик: наибольшее значение размаха по направленности агрессии, а наименьшее - по индексу враждебности.

Таким образом, к особенностям агрессивности девочек - подростков относятся высокий уровень вербальной агрессии и чувства вины, что может быть связано с неприятием социумом женской агрессии во всех проявлениях. Учитывая средние показатели по уровням индекса враждебности и агрессивности, в целом агрессивность девочек подростков данной выборки является конструктивной. Перспективой развития нашей работы стало исследование гендерного аспекта агрессивного поведения у людей, находящихся в местах заключения.

Барінова Ліна Яківна, м. Одеса, ОНУ імені І.І. Мечникова

ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ

В умовах інтенсивних соціальних змін в суспільстві потреба в психологічно стійкій, гармонійній особистості, що адаптується в різних

умовах життєдіяльності, все більш зростає. Сьогодні найважливішими універсальними особистісними якостями є такі як: гнучке креативне мислення, адаптивність, націленість на результат, відповідальність за себе і за інших, стресостійкість та ін. При цьому, суттєво збільшується значущість навичок самоорганізації і саморефлексії, міжособистісного спілкування (уміння встановлювати контакти і вирішувати міжособистісні конфлікти, налагоджувати взаємодію з навколишніми та ін.), планування своєї діяльності. Тобто, можна констатувати, що соціальні зміни диктують вимоги до формування і застосування в процесі життєдіяльності суб'єкта особливих особистісних конструктів, які можна об'єднати категорією «психологічна компетентність».

Виходячи з деяких теоретичних передумов дослідження психологічної компетентності, а саме, з тези Б.Г.Ананьєва про те, що людина є суб'єктом спілкування, пізнання, праці; основних положень теорії В.М.Мясищева про те, що людина проявляється в системі ставлень до суспільства, інших людей, до себе, до праці; акмеологічного вектору дослідження компетентності (Н.В. Кузьміна, О.О. Деркач), нами були умовно виділено три основні підвиди компетентнісного підходу суб'єкта :

- до самого себе як особистості, як суб'єктові життєдіяльності;
- до взаємодії з іншими людьми;
- до діяльності, що проявляється в усіх її типах і формах.

При цьому необхідно враховувати трактування компонентної структури компетентності, за Л.М. Мітіною, згідно якої:

- а) компетентність ширша за знання і уміння, вона містить їх;
 - б) компетентність містить емоційно-вольову регуляцію її поведінкового прояву;
 - в) зміст компетентності значимий для суб'єкта її реалізації і
 - г) будучи активним проявом людини в її діяльності, поведінці, компетентність характеризується мобілізаційною готовністю як можливістю її реалізації в тій, що будь-якій, що вимагає цього ситуації.
- Проте, не дивлячись на практичне значення і безперечний науковий інтерес до даної проблеми, в більшості випадків дослідники обмежувалися вивченням набору професійно-важливих якостей, особливостям їх формування і оцінки, часто ототожнювали поняття професійної компетентності і професіоналізму. Залишилися

не розкритими питання, що стосуються загальнопсихологічного, універсального розуміння компетентності, її внутрішньої моделі, що дозволяє особистості не тільки успішно адаптуватися до будь-яких умов і нових обставин, але і зберігати при цьому свій індивідуальний, соціальний, валеологічний і внутрішньосімейний статус.

Ось чому постановка проблеми психологічної компетентності особистості є актуальною, а розробка її моделі вимагає окремого наукового дослідження.

Література

Митина, Л.М. Психология развития конкурентоспособной личности / Л.М. Митина. – М. : МПСИ ; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЕК», – 400 с.

Равен Дж. Выходя за рамки стандарта “3 Rs” (чтение, письмо, арифметика): достижение и оценивание более широких целей в сфере образования (реферат) (версия текста от 12. 1999) /Дж.Равен// Методпроект. – Минск, БГУЦПРО, 2003.

Tuning Educational Structures in Europe. Line 1. Learning Outcomes. Competences. Methodology. 2001 – 2003. Phase 1/ [http: // www.relintdeusto.es/TuningProject/index.htm](http://www.relintdeusto.es/TuningProject/index.htm).

Белодед Артем, г. Одесса, магистр ОНУ имени И. И. Мечникова

ПРОЯВЛЕНИЕ КОГНИТИВНО-СТИЛЕВЫХ КАЧЕСТВ ЛИЧНОСТИ В СТРАТЕГИЯХ КАТЕГОРИЗАЦИИ

Наше исследование, в котором в сфокусированной форме оказались представленными вопросы, осмысление которых представляется чрезвычайно актуальным для современной психологии, затронуло ряд психологических понятий и концепций, которые представляют большой интерес для современной психологии по причине актуальности их разработки. Основой теоретического исследования стало рассмотрение нами таких понятий как стиль деятельности, когнитивный стиль, стратегии категоризации и пр.

Предмет исследования: влияние когнитивно-стилевых качеств личности на решение задач на категоризацию.